

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **N. V.**, zast. Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Malická 1576/11, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2016, č. j. OAM-253/ZA-ZA11-ZA08-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 1. 2017 (nesprávně označeno jako 31. 1. 2016), č. j. 60 Az 17/2016 – 60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Romanu Seidlerovi, advokátovi se sídlem Malická 1576/11, Plzeň, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje.

[2] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že se stěžovatelka pouze snaží legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Tento názor opřel zejména o to, že na území České republiky již řadu let pobývá, podala opakovaně žádosti o mezinárodní ochranu, které ovšem zdůvodňovala odlišně. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným, že důvody pro udělení azylu jsou

podle § 12 zákona o azylu taxativně stanoveny a skutečnosti uváděné stěžovatelkou, tedy snaha o legalizaci pobytu, ekonomické důvody, ani rodinná vazba v České republice (manželství s českým občanem), nelze těmto důvodům podřadit.

[3] Žalovaný se dostatečně zabýval posouzením možného udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu na udělení azylu z humanitárních důvodů nemá žadatel subjektivní nárok. Rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným v tom, že snahu stěžovatelky o pobyt s manželem v České republice lze jen stěží považovat za důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Pro řešení problémů souvisejících s jejím pobytem je nutno využít právních instrumentů upravených v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Za důvod hodný zvláštního zřetele nespatoval ani její osobní, sociální a rodinnou situaci. Tímto důvodem není ani okolnost, že v současné době není občankou Ukrajiny.

[4] Krajský soud s odkazem na judikaturu kasačního soudu uvedl, že situaci na Ukrajině nelze klasifikovat jako „totální konflikt“, jelikož probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Tento konflikt je izolovaný pouze na východní část Ukrajiny.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatelka se neztotožnila se závěrem krajského soudu, že není ohrožena na životě, jelikož na Ukrajině neprobíhá tzv. „totální konflikt“. Její poslední život na Ukrajině je spojován s městem X, které se nachází v části, která byla postihnuta ozbrojeným konfliktem. Je nepřiměřené považovat její obavy o vlastní život za nedůvodné jen proto, že její poslední trvalé bydliště na Ukrajině bylo ve X. Důvod hodný zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu spatřuje v tom, že není státním příslušníkem Ukrajiny ani žádného jiného státu a v posledním místě jejího skutečného bydliště probíhá ozbrojený konflikt, kterým by byla ohrožena na životě a zdraví. V žádném jiném státě kromě České republiky nemá materiální, sociální ani rodinné zázemí. Zde žije se svým manželem, českým občanem, a je zde zaměstnaná jako servírka. Vzhledem k ozbrojenému konfliktu po ní není možné žádat, aby si na Ukrajině požádala o tamní občanství a zároveň vystavila svého manžela nebezpečí. Na Ukrajině nemá žádnou práci zajištěnou, jako osoba bez občanství by si ani žádnou nemohla zajistit. Není ani jisté, že by občanství tohoto státu získala.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka ve správním řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že se na Ukrajině politicky angažovala ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Na Ukrajině v současné době probíhá vnitřní ozbrojený konflikt pouze v částech Doněcké a Luhanské oblasti. V předchozích správních řízeních stěžovatelka svůj život spojovala se X, nikoliv X. Není relevantní důvod, že se nemůže přesídlit v rámci Ukrajiny z důvodu, že v této zemi nemá přátele. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu manželství s českým občanem pojmově vylučuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu. Dle opisu z rejstříku trestů zde opakovaně páchala trestnou činností.

pokračování

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Ve věcech mezinárodní ochrany se soud nejprve zabývá otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 a násl. s. ř. s.), poté zkoumá její přijatelnost ve smyslu § 104a s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2006, č. j. 8 Azs 5/2006 - 30), tj. zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ tak, že „[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“ V případě, že tomu tak není, zdejší soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[10] Soud v projednávané věci shledal, že kasační stížnost není nepřijatelná, nicméně přesah vlastních zájmů stěžovatelky neshledal, z čehož plyne její nepřijatelnost.

[11] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto Nejvyšší správní soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatelky nepřesahuje její zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[12] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, uvedl, že „v případě konfliktu nemajícího charakteru totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobením vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (at' už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ V usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, se kasační soud vyjadřoval k povaze konfliktu na Ukrajině takto: „Na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Ke stejnému závěru dospěl i např. v usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 230/2016 – 33, nebo ze dne 13. 12. 2016, č. j. 7 Azs 239/2016 – 29). Nelze nepřihlédnout i k tomu, že oproti předchozím řízením o udělení mezinárodní ochrany, ve kterých uváděla, že je její život spjat s městem X, v právě projednávané věci uvedla, že naposledy žila ve městě X. Toto tvrzení tak kasační soud považuje za účelové. I pokud by toto tvrzení ovšem bylo pravdivé, stěžovatelka žádným způsobem netvrdila, že by se v případě nuceného opuštění České republiky musela vrátit zrovna do X a nemohla se přesídlit na jiné místo, kde by se necítila být ohrožena (srov. např. usnesení kasačního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 260/2016 – 40). V tomto vnitřním přesídlení jí nic nebrání, jelikož sama stěžovatelka uvedla, že v X nemá žádné sociální ani materiální vazby.

[13] Dle rozsudku kasačního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, není na udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu právní nárok, ani subjektivní právo. V rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, Nejvyšší správní soud dále

specifikoval, že správní orgán o humanitárním azylu rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V rozsudku ze dne 17. 9. 2003, č. j. 4 Azs 6/2003 – 55, č. 28/2003 Sb. NSS, soud uvedl, že manželství s občanem České republiky samo o sobě nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele, pro nějž by bylo možno udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 89, uvedl, že smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z norem daných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Za důvody hodné zvláštního zřetele příkladně označil zvláště těžkou nemoc, zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory. Skutečnosti uváděné stěžovatelkou nedosahují takové závažnosti, o kterých by bylo možno uvažovat jako o „nehumánních“. Nejvyšší správní soud tak s krajským soudem souhlasí, že za důvody hodné zvláštního zřetele nelze označit to, že stěžovatelka je v České republice zaměstnána, má obavu z možnosti pracovního uplatnění a vycestováním by musela přerhat rodinné vazby. Za takový důvod rozhodně nelze považovat ani okolnost, že je možné, že není občankou Ukrajiny, nicméně je evidentní, že se o získání občanství ani nepokusila, ačkoliv jí velvyslanectví Ukrajiny poskytlo informace jak občanství získat, a tato situace je tedy v podstatě její volbou. Jak již soud uvedl výše, na území Ukrajiny neprobíhá „totální konflikt“, proto i tento důvod je lichý.

[14] Vznesené námitky se v žádném případě neblíží důvodům, pro které by bylo možno udělit určitou formu mezinárodní ochrany. Mnohem více se blíží skutečnostem, které musí správní orgán posuzovat v řízeních dle zákona o pobytu cizinců. To je však zcela odlišné řízení od právě projednávané věci.

[15] Z výše uvedeného je patrné, že zákon o azylu a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytují dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval dle zákonných ustanovení a ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[16] Stěžovatelka v kasační stížnosti požádala o osvobození od soudního poplatku. Nejvyšší správní soud o této žádosti nerozhodoval, neboť cizinec v řízení ve věcech mezinárodní ochrany je osvobozen od soudního poplatku dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelky, a proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[18] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[19] Nejvyšší správní soud dále ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Jde o odměnu za 1 úkon právní služby (kasační stížnost), celkem v částce 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů) a náhradu hotových výdajů, celkem 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 3 400 Kč. Přiznaná odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu